

Original Research Article

กระบวนทัศน์การเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม

The Paradigm of Growing the Number of Students and Employment Conditions of Graduates to Develop a Bachelor of Arts Program In Philosophy, Religions and Cultures

พระมหาวิชิต จันทรสง่า^{1*}, พระมหานันต์ อันวิเศษ², พระครูสังฆรักษ์สุริยะ สพานทอง³& สิริพร ครองชีพ⁴Phramaha Wichit Chansa-nga^{1*}, Phramaha Anan Aunwises²Phrakhrusangkharak Suriya Sapanthong³ & Siriporn Krongcheep⁴

ARTICLE INFO

Name of Author & Corresponding Author: *

1. พระมหาวิชิต จันทรสง่า*

Phramaha Wichit Chansa-nga*

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University,
Thailand.Email: suriya.sap@mcu.ac.th

2. พระมหานันต์ อันวิเศษ

Phramaha Anan Aunwises

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University,
Thailand.Email: aggajita@gmail.com

3. พระครูสังฆรักษ์สุริยะ สพานทอง

Phrakhru Sangkharak Suriya

Sapanthong

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University,
Thailand.Email: aunwiseta@gmail.com

4. ดร.สิริพร ครองชีพ

Dr.Siriporn Krongcheep

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
Mahamakut Buddhist University,
Thailand.Email: muy.siriporn.was@gmail.com

ABSTRACT

This research aims to (1) study the concept of increasing the number of students and the employment status of graduates to develop the Bachelor of Arts program in Philosophy, Religion and Culture; (2) compare the concept of increasing the number of students and the employment status of graduates to develop the Bachelor of Arts program in Philosophy, Religion and Culture, classified by gender, age, education level and position/duty; and (3) study the recommendations for promoting the concept of increasing the number of students and the employment status of graduates to develop the Bachelor of Arts program in Philosophy, Religion and Culture. The sample group used in this research was 92 undergraduate students and lecturers of the program at Mahamakut Buddhist University, Salaya, Nakhon Pathom Province. The research instruments were a questionnaire on the concept of increasing the number of students, consisting of 20 items, with a discrimination power (r) ranging from .632 to .829, and a reliability value using the Alpha Coefficient according to Cronbach's method, with a reliability value of .960. A questionnaire on the status of students' employment, consisting of 20 items, with a discrimination power (r) ranging from .444 to .832, with a reliability value of .952. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, hypothesis testing using the t-test (Independent Samples), one-way analysis of variance (F-test, One-way ANOVA), and testing

คำสำคัญ

กระบวนทัศน์; การเพิ่มจำนวนนักศึกษา;
ภาวะการมีงานทำ; พัฒนาหลักสูตร

Keywords:

Concept; Increasing the Number of
Students; Employment Status;
Curriculum Development

Article history:

Received: 23/09/2024

Revised: 27/10/2024

Accepted: 18/10/2024

Available online: 30/12/2024

How to Cite:

Chansa-nga, P.M.W. et al. (2024).
The Paradigm of Growing the Number
of Students and Employment
Conditions of Graduates to Develop a
Bachelor of Arts Program in
Philosophy, Religions and Cultures.
Journal Dhamma for Life, 30(4),
463-478.

pairwise differences using the Scheffe' method, and descriptive analysis.

The research results found that:

1. The concept of increasing the number of students in the Bachelor of Arts Program in Philosophy, Religion and Culture was at a moderate level overall and in each aspect. The aspect with the highest opinions was public relations and educational support, followed by the service process. The aspect with the lowest opinions was family factors and the employment status of graduates to develop the Bachelor of Arts Program in Philosophy, Religion and Culture. The overall was at a high level and in each aspect. The aspect with the highest opinions was intellectual skills, followed by knowledge. The aspect with the lowest opinions was interpersonal skills and responsibility.

2. The results of the comparison of the concept of increasing the number of students and the employment status of graduates to develop the Bachelor of Arts program in Philosophy, Religion and Culture, classified by gender, overall and in each aspect, there were no different opinions. When classified by age, overall there were significant differences at the .05 level. When classified by age, education level and position/duty, overall and in each aspect, there were no different opinions.

3. Recommendations for promoting the concept of increasing the number of students and the employment status of graduates to develop the Bachelor of Arts program in Philosophy, Religion and Culture are: The university should have a guideline for public relations about the Bachelor of Arts program in Philosophy, Religion and Culture, emphasizing the strengths that can be used to create interesting skills, both through online media, websites or alumni networks, in order to reach those who are interested in continuing their studies. There should be a guideline for building trust in society. There should be a guideline for surveying opinions about the needs, interests in society, strengths and weaknesses of the university to be used as a guideline for solving problems, leading to the development of a sustainable model for increasing the number of students and the employment status of graduates.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษากระบวนทัศน์การเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม (2) เปรียบเทียบกระบวนทัศน์การเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง/หน้าที่ (3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจารย์ประจำหลักสูตร ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขต อีสาน จำนวน 92 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .632 ถึง .829 ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .960 และแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะการปฏิบัติงานของนักศึกษา จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .444 ถึง .832 ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .952 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย, ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, การทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที, (t -test, แบบ Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F – test แบบ One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe') และวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. กระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือการประชาสัมพันธ์ และการสนับสนุนการศึกษา รองลงมาคือกระบวนการให้บริการ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือปัจจัยด้านครอบครัว ภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือด้านทักษะทางปัญญา รองลงมาคือด้านความรู้ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

2. ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง/หน้าที่ โดยภาพรวม และรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม คือ มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเน้นในเรื่องของจุดเด่น ที่สามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดทักษะที่น่าสนใจ ทั้งทางสื่อออนไลน์ เว็บไซต์ หรือเครือข่ายศิษย์เก่า เพื่อให้เข้าถึงผู้ที่มีความสนใจในการเข้าศึกษาต่อ ควรมีแนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นในสังคม ควรมีแนวทางในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ ความสนใจทางสังคม จุดเด่น และจุดด้อย

ของมหาวิทยาลัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหานำไปสู่การพัฒนารูปแบบการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิต ที่ยั่งยืน ต่อไป

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญและเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่าประเทศใดมีทรัพยากรมนุษย์ที่ดีและมีคุณภาพจะมีส่วนช่วยเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้นพัฒนาได้อย่างยั่งยืน การศึกษาเป็นตัวชี้วัดระดับความสำคัญความสามารถ และการพัฒนาของมนุษย์ทำให้การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะในสภาวะการณ์ปัจจุบันของการดำเนินชีวิตที่มีการแข่งขันกันสูงมากทำให้มนุษย์มีความจำเป็นมากขึ้นในการใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การศึกษามีความสำคัญและก่อให้เกิดการแข่งขันกันในกลุ่มผู้เรียนรู้เพื่อนำตนเองไปอยู่ในระดับต้นๆ รวมทั้งเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ส่งผลให้มีสถาบันการศึกษา ในประเทศไทยเกิดขึ้นมากมายในอัตราการขยายตัวสูงมาก (มานิต คงเพชร, 2548) การแข่งขันธุรกิจสถาบันอุดมศึกษาของภาครัฐและภาคเอกชนในประเทศไทยเป็นทางเลือกให้แก่นักศึกษาเพื่อเข้าศึกษาต่อ ทั้งนี้การแข่งขันธุรกิจของสถาบันอุดมศึกษาจึงกลายเป็นการมุ่งผลิตบัณฑิตจำนวนมากเพื่อป้อนเข้าสู่ตลาดแรงงานโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพที่พึงประสงค์ของบัณฑิตในแต่ละสาขาวิชาชีพ ทำให้บัณฑิตจบมาอย่างไม่มีคุณภาพ ไม่เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน และส่งผลเสียต่อความน่าเชื่อถือของมหาวิทยาลัยของรัฐที่เคยได้รับการยอมรับมาตั้งแต่อดีต ส่วนมหาวิทยาลัยเอกชนบางแห่งก็ก่อตั้งขึ้นใหม่เป็นจำนวนมากยังไม่เป็นที่รู้จักและไม่มีการแสดงผลงานทางวิชาการให้ประชาชนได้รับรู้ ทำให้มหาวิทยาลัยเอกชนก็ขาดความน่าเชื่อถือและการยอมรับเช่นกัน (จิระเดช อุสวัสดี, 2551)

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาขั้นสูงที่มีพันธกิจหลักคือ งานสอน เพื่อถ่ายทอดความรู้ งานวิจัย งานบริการวิชาการแก่สังคม และงานถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมดุลทั้งด้านความรู้ ความคิดความสามารถ ความดีงาม และความรับผิดชอบต่อสังคม รวมทั้งเข้าใจตนเองและปรับตัวเข้ากับผู้อื่น อยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า เป็นการต่อยอดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา ได้แก่ หลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตรเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ที่ให้ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ สามารถถ่ายทอดมรดกวัฒนธรรมปลูกฝังเจตคติ ค่านิยม และเสริมสร้างความเจริญให้แก่ผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

มหาวิทยาลัยสงฆ์เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการคิดค้น และสร้างสรรค์องค์ความรู้และวิชาการใหม่ๆ ให้แก่สังคมประเทศชาติและพระศาสนา โดยเป็นสถาบันการศึกษาที่ผลิตกำลังคนและทรัพยากรทางปัญญา ที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปมาช้านาน และทำหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาคือ มุ่งพัฒนาความเจริญของงามทางสติปัญญาและความคิด ให้เกิดความก้าวหน้าทางด้านวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์กำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง การศึกษาในระดับนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งถึงประสิทธิภาพและคุณภาพของผลิตผลด้วย ในการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลาย

ประการ กล่าวคือ 1) ความมุ่งหมาย 2) ปรัชญา 3) หลักสูตร 4) กระบวนการเรียนการสอน 5) การนำเทคโนโลยี การศึกษามาช่วยปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผลความก้าวหน้าของนิสิตนักศึกษา การจัดการศึกษาจำเป็นต้องจัดให้ครบทั้ง 3 มิติ อันได้แก่ มิติงานทางด้านการบริหาร มิติงานทางด้านวิชาการ และมิติงานทางด้านเทคโนโลยีการศึกษา ซึ่งหมายถึงการนำเอาวัสดุอุปกรณ์และวิธีการมาใช้อย่างเป็นระบบ (ชัยยงค์ พรหมวงศ์, 2556)

การจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน มุ่งเน้นการสนองตอบการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียน การสอนจึงพยายามเปลี่ยนบทบาทอาจารย์จากผู้บรรยายมาเป็นผู้ออกแบบ กิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนใช้เป็น เครื่องมือไปเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง อาจารย์เป็น ผู้อำนวยความสะดวกและเสนอแนะเครื่องมือ การเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ ผ่านวิธีการโดยเฉพาะ เทคโนโลยี ให้ผู้เรียนเข้าถึงความรู้ได้อย่างรวดเร็วและ กว้างขวาง การนำความรู้ที่ได้มาแลกเปลี่ยน กับเพื่อนในชั้นเรียน กระบวนการเรียนรู้แบบนี้ว่า Active Learning ที่ยึดผู้เรียนเรียนเป็นศูนย์กลาง (Student Centered) การจัดการเรียนการสอนเกิดการปรับการเรียนเปลี่ยน วิธีการสอน ให้เป็น กระบวนการเรียนรู้ในยุคแห่งการพัฒนาต่อยอดคิดค้นผลิตภัณฑ์เพื่ออำนวยความสะดวกใน การพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยยึดหลักการเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวที่ผู้เรียนรู้จักและคุ้นเคย ได้แก่ แหล่งเรียนรู้ทั้งด้าน กายภาพ ชีวภาพ และวิถีชุมชน เป็นสถานการณ์กระตุ้นให้เกิดคำถามอยากรู้ พร้อมคาดเดาคำตอบ โดยอาศัย ทักษะการสังเกตตามกระบวนการวิทยาศาสตร์ เก็บข้อมูลที่ตี ที่มีรายละเอียดของข้อมูลเป็นเชิงปริมาณและเชิง คุณภาพ ต่อจากนั้นจัดกิจกรรมการสืบค้น อ่าน รวบรวมความรู้ที่ยอมรับเป็นความรู้สากล โดยอาศัยทักษะการ พิสูจน์เชิงเหตุผล อธิบาย ปรากฏการที่สังเกตรับรู้มาแก้ปัญหา ตามกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ทั้งนี้นอกจาก ความรู้ที่ได้มาจากวิธีการข้างต้น ผู้เรียนยังได้ความรู้เพิ่มเติมอื่นอีกมากมายนำไปสู่คำถามที่ค้างคาใจ หรือ คำถามที่สงสัยลึกไปจากเดิม เข้าสู่กระบวนการวิจัยศึกษาอย่างลึกซึ้งเฉพาะทางที่เรียกว่า Project Based Learning เกิดแรงบันดาลใจคิดค้น พัฒนาผลิตภัณฑ์ โดยอาศัยทักษะการออกแบบทางศิลปศาสตร์ และการสร้าง ผลิตภัณฑ์ตามหลักการวิศวกรรมศาสตร์ ที่ต้องศึกษา ค้นคว้า ทดลอง หรือวิจัย ตามความถนัดและสนใจเฉพาะ ด้านของบุคคล นำผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรมไปเผยแพร่ ให้กลุ่มคนในสังคมใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อไป (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2558)

จากการติดตามผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่ผ่านมาพบว่าการจัดการศึกษาของ ไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร แม้หลักสูตรจะเปลี่ยนไปแต่พฤติกรรมการสอนของครู-อาจารย์ใน สถานศึกษาต่างๆ ยังไม่เปลี่ยนไป การสอนยังเป็นแบบการให้ความรู้เชิงเนื้อหาเป็นหลัก เน้นความจำและจด บันทึกละเอียดที่ครูบอก ไม่ค่อยมีการใช้สื่อและนวัตกรรมใหม่ ๆ บุคลากรในองค์การขาดความกระตือรือร้น และอื่น ๆ ปัญหาและข้อเท็จจริงเหล่านี้เป็นปัญหาซ้ำซากแก่ไม่ตกรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหาร ระดับสูงและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องหลายท่านพยายามจะนำแนวคิดใหม่และนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ แต่ไม่ค่อยเกิดผล ในทางปฏิบัติเท่าที่ควร การดำเนินการอาจจะไปแบบไฟไหม้ฟางอยู่ระยะหนึ่งในช่วงผู้บริหารผู้นั้นยังครอง อำนาจอยู่ พอเปลี่ยนผู้บริหารใหม่ แนวคิดและแนวปฏิบัติต่างๆก็เปลี่ยนไปด้วย จนกลายเป็นโรคคื้อยไปแล้ว (สมาน อัครภูมิ, 2551)

คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้ดำเนินจัดการศึกษาเป็นไปตามพันธกิจ และแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย (พ.ศ. 2564-2568) ซึ่งได้กำหนดทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยออกเป็น 5 ยุทธศาสตร์ 29 เป้าหมาย และ 38 ตัวชี้วัด เพื่อให้สามารถก้าวเป็นมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ เป็นการเปิดโอกาสให้พลเมืองโลกอันมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม สามารถเข้าถึงหลักธรรมของพระพุทธศาสนา สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และสามารถบูรณาการองค์ความรู้จากสหวิทยาการให้เกิดงานวิจัยในระดับสากล โดยเน้นการพัฒนาจิตใจและการน้อมนำปรัชญา พระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยภูมิปัญญา (Human Wisdom) รวมทั้งการเยียวยาฟื้นฟูจิตใจให้มีคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยสู่วิสัยทัศน์ที่ว่า “ร่วมพัฒนา พลเมืองโลก ด้วยการผสานแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาที่มั่นคงให้ดำรงอยู่ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาของมนุษย์ในอนาคต” ซึ่งสอดคล้องกับประกาศกฎกระทรวงว่าด้วยการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2564 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

จากเหตุผลและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น คณะผู้วิจัยเห็นว่า การศึกษากระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารหลักสูตรเพื่อดำเนินการศึกษาให้เป็นไปตามพันธกิจของคณะศาสนาและปรัชญา และแผนพัฒนามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย พ.ศ. 2564-2568 และสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์สถาบันวิจัยญาณสังวร พ.ศ. 2565-2569 ข้อ 6 ว่าด้วยแผนการพัฒนางานวิจัย นโยบายการพัฒนาหลักสูตร กำหนดขอบเขตและสาระการวิจัยเพื่อนำมาปรับใช้ในการบริหารงานของมหาวิทยาลัย คณะหรือสาขาวิชาให้มีมาตรฐานและคุณภาพมากยิ่งขึ้น เพื่อการรับนักศึกษาเข้ามาเรียนในหลักสูตรครบตามที่กำหนด และการมีงานทำของบัณฑิต ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต รวมถึงเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยตอบโจทย์สังคมและผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง/หน้าที่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

ด้านเนื้อหา

กระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่ 1) กระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 1.1) ตัวผู้เรียน 1.2) ปัจจัยด้านครอบครัว 1.3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและจุดเด่นของสถานศึกษา 1.4) การประชาสัมพันธ์และการสนับสนุนการศึกษา 1.5) กระบวนการให้บริการ 2) ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม เกี่ยวกับ คุณภาพบัณฑิตด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 5 ด้าน คือ 2.1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2.2) ด้านความรู้ 2.3) ด้านทักษะทางปัญญา 2.4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 2.5) ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ

ด้านประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา จังหวัดนครปฐม จำนวน 120 รูป/คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี อาจารย์ประจำหลักสูตร ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา จังหวัดนครปฐม จำนวน 92 รูป/คน โดยกำหนดตามกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครชชี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) อ้างใน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 43) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการใช้ตารางเลขสุ่ม

ด้านสถานที่

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ศาลายา จังหวัดนครปฐม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม เป็นข้อมูลเกี่ยวกับ 1) กระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ได้แก่ 1.1) ตัวผู้เรียน 1.2) ปัจจัยด้านครอบครัว 1.3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและจุดเด่นของสถานศึกษา 1.4) การประชาสัมพันธ์และการสนับสนุนการศึกษา 1.5) กระบวนการให้บริการ จำนวน 20 ข้อ 2) ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม เกี่ยวกับ คุณภาพบัณฑิตด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 5 ด้าน คือ

2.1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2.2) ด้านความรู้ 2.3) ด้านทักษะทางปัญญา 2.4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 2.5) ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 20 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามชนิดปลายเปิดและปลายปิด ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสอบถาม

1) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ กระบวนการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ และภาวะการดำเนินงานของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม

2) ศึกษารูปแบบและโครงสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเกี่ยวกับ กระบวนการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ และภาวะการดำเนินงานของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ตามแนวคิดของ ประวิต เอรารวรรณ์ (2551, หน้า 121-131)

3) ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม กำหนดขอบข่ายที่ต้องถาม กำหนดขอบเขตเนื้อหา หาแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

3.1) สร้างแบบสอบถามตามกรอบที่กำหนด จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้ไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

3.2) นำแบบสอบถามที่สร้างไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำเสนออาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง ข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) มีค่าความสอดคล้องระหว่าง .50 – 1.00 จึงสามารถนำไปใช้ได้ (สุรพงษ์ คงสัตย์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์, 2555, หน้า ออนไลน์) การวิจัยในครั้งนี้มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .80-1.00

3.3) นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) และนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Item-Total Correlation) มีค่าตั้งแต่ .20 - 1.00 จึงสามารถนำมาใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2551, หน้า 91) ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ มีค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ อยู่ระหว่าง .632 -.829 มีค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะการดำเนินงาน อยู่ระหว่าง .444 -.832 และค่าความเชื่อมั่นรายด้าน และทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา () (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) มีค่าตั้งแต่ 0.71 – 1.00 จึงสามารถนำมาใช้ได้ (เกียรติสุดา ศรีสุข, 2552) ในการวิจัยในครั้งนี้มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ เท่ากับ .960 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะการดำเนินงาน เท่ากับ .952

3.4) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ,อายุ,ระดับการศึกษา ตำแหน่ง/หน้าที่ โดยหาความถี่ และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์กระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้แก่ 1.1) ตัวผู้เรียน 1.2) ปัจจัยด้านครอบครัว 1.3) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและจุดเด่นของสถานศึกษา 1.4) การประชาสัมพันธ์และการสนับสนุนการศึกษา 1.5) กระบวนการให้บริการ จำนวน 20 ข้อ วิเคราะห์ภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม เกี่ยวกับ คุณภาพบัณฑิตด้านการประกันคุณภาพการศึกษา 5 ด้าน คือ 2.1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2.2) ด้านความรู้ 2.3) ด้านทักษะทางปัญญา 2.4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 2.5) ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 20 ข้อ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำมาเทียบกับค่าเฉลี่ย 5 ระดับ และแปลผลดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามเพศ โดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent Samples)

4. วิเคราะห์การเปรียบเทียบกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง/หน้าที่ โดยการทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ใช้สถิติ F-Test (One-Way ANOVA) เมื่อพบมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

5. วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยหาความถี่ และร้อยละ และวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

1. กระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือการประชาสัมพันธ์และการสนับสนุนการศึกษา รองลงมาคือกระบวนการให้บริการ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือปัจจัยด้านครอบครัว ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือด้านทักษะทางปัญญา รองลงมาคือด้านความรู้ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

2. ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม และรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และรายด้าน ด้านความรู้มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม

ผลการเปรียบเทียบ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p-value
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.285	.142	3.651	.030*
	ภายในกลุ่ม	89	3.472	.039		
	รวม	91	3.757			
ภาวะการมีงานทำ	ระหว่างกลุ่ม	2	.105	.052	1.026	.363
	ภายในกลุ่ม	89	4.540	.051		
	รวม	91	4.644			

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รายด้านทุกด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม และรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5. ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม และรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

6. ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามตำแหน่ง/หน้าที่ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามตำแหน่ง/หน้าที่ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับ“กระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม” มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. กระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และรายด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือการประชาสัมพันธ์และการสนับสนุนการศึกษา รองลงมาคือกระบวนการให้บริการ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือปัจจัยด้านครอบครัว ภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุด คือด้านทักษะทางปัญญา รองลงมาคือด้านความรู้ ส่วนด้านที่มีความคิดเห็นต่ำสุด คือด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักศึกษาสาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่สำเร็จการศึกษา มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ ที่ส่งผลดีต่อการมีอาชีพ และมีความสามารถในการวิเคราะห์และสรุปประเด็นต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับแนวคิดของ รัชฎาพร เกตานนท์ (2565, หน้า 36) ได้กล่าวว่า กระบวนทัศน์ (Paradigm) เป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์ วิธีคิด วิธีปฏิบัติ แนวการดำเนินชีวิต และการพัฒนาชีวิตและสังคมที่มีร่วมกันของคนกลุ่มหนึ่ง ชุมชนหนึ่ง และได้ก่อตัวเป็นแบบแผน ซึ่งเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนแปลง ไป เราก็ต้องมีการนำกระบวนทัศน์เดิม ๆ มาทบทวนใหม่ ปรับปรุงใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับยุคสมัย และสถานการณ์ที่ กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน และอนาคต กระบวนทัศน์ใหม่จะเกิดขึ้น เมื่อกระบวนทัศน์เดิมไม่สามารถใช้แก้ปัญหาหรือ ตอบสนองการพัฒนาให้แก่มนุษย์ได้ ปรัชญา เป็นศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานของสรรพวิชาการทุกอย่างในโลกใบนี้ ปรัชญา เป็นต้นกำเนิดของสรรพวิชา และเป็นฐานคิดของทุกศาสตร์ ดังนั้นการพัฒนาใดๆ จึงไม่อาจขาดฐานคิดหรือกระบวน ทัศน์ในเชิงปรัชญาไปได้ กระบวนทัศน์ในเชิงปรัชญาจึงหมายถึง ระบบความคิด ความเชื่อพื้นฐาน ในเรื่องของสรรพสิ่ง ที่เป็นไปในโลก ที่ช่วยให้มนุษย์นำมาใช้เป็นพื้นฐานในการมองโลก มองสรรพสิ่ง และใช้เป็นแนวทางในการคิดเพื่อ ดำเนินชีวิต บทความนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อน าเสนอแนวคิด

ในเรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพ การเปลี่ยนแปลงกระบวนการ ทักษะ และกระบวนการเพื่อการพัฒนาในเชิงปรัชญาเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิฎาภรณ์ นิยมวงศ์ (2565, หน้า ง) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการใหม่ในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาโดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิโชค พรหมพิทักษ์ และคณะ (2561, หน้า ข-ค) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสำรวจภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีการศึกษา 2560 ผลการวิจัย พบว่า บัณฑิตที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปีคิดเป็นร้อยละ 80.54 ซึ่งคณะที่มี บัณฑิตได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน 1 ปี มากที่สุด คือ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ คิดเป็น ร้อยละ 84.09 รองลงมา คณะวิทยาการจัดการ คิดเป็นร้อยละ 82.93 และคณะเทคโนโลยีการเกษตร คิดเป็น ร้อยละ 82.35 ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบกระบวนการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวการณ์ปฏิบัติงานของบัณฑิต เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามอายุ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 รายด้านทุกด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และผลการเปรียบเทียบภาวะการปฏิบัติงานของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง/หน้าที่ โดยภาพรวม และรายด้านมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจาก กลุ่มตัวอย่าง อยู่ในสภาพแวดล้อมเหมือนกัน จึงมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด บางโม (2548, หน้า 175) กล่าวว่า การตัดสินใจ เป็นการตัดสินใจเลือกทางปฏิบัติซึ่งมีหลายทางเป็นแนวปฏิบัติไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ การตัดสินใจนี้อาจเป็นการตัดสินใจ ที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อความสำเร็จตรงตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ในทางปฏิบัติการตัดสินใจมักเกี่ยวข้องกับปัญหาที่ยุ่งยากสลับซับซ้อน และมีวิธีการแก้ปัญหาให้วินิจฉัย มากกว่าหนึ่งทางเสมอ ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้วินิจฉัยปัญหาว่าจะเลือกสั่งการปฏิบัติ โดยวิธีใด จึงจะบรรลุเป้าหมายอย่างดีที่สุดและบังเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่องค์กรนั้น ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณ จุลมั่ง (2564, หน้า บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการเพิ่มจำนวนผู้ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 17

ผลการวิจัย พบว่า สภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อสายอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในพื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 ด้านสภาพ พบว่า ต้องการประกอบ อาชีพได้ทันที เมื่อสำเร็จการศึกษา สร้างโอกาสในการหารายได้ระหว่างเรียนเพื่อลดภาระของ ครอบครัวได้ ต้องการเพิ่มความรู้ ความชำนาญในสายวิชาชีพให้กับตนเองโดยสามารถเลือกเรียนตาม ความชอบและความถนัดของตนเอง ต้องการเป็นผู้สร้างงาน มีความมั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง และครอบครัว ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธภรณ์ เสนาบุญ (2561, หน้า 92) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กลยุทธ์การเพิ่มจำนวนนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า มีผู้สนใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชา วิศวกรรมเครื่องกลคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 52 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด

ที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับ ปริญญาโท คือ ด้านหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน กลยุทธ์การเพิ่มจำนวนการเข้าศึกษาต่อ ประกอบด้วย 5 โครงการ คือ (1) โครงการประชาสัมพันธ์เชิญชวนศิษย์เก่า ศึกษาต่อเพื่อพัฒนางาน (2) โครงการการค่ายวิศวกรรมศาสตร์ EN-ME Grad. Camp (3) โครงการส่งเสริมศักยภาพนักศึกษา 4+1 สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ (4) โครงการวิจัยร่วม ณ มหาวิทยาลัยต่างประเทศ (5) โครงการส่งเสริมการเปิดหลักสูตรโครงการพิเศษ ปริญญาโท

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรควรกำหนดนโยบายการเพิ่มจำนวนนักศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถาบันการศึกษาต่อไป
2. ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรควรกำหนดนโยบาย แนวทางการแก้ไขปัญหาการลดลงของจำนวนนักศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม และควรดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จนเกิดสัมฤทธิ์ผลในทางที่ดีต่อไป
3. ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเพิ่มจำนวนนักศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม ในวิทยาเขตอื่น ๆ
2. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพในประเด็นที่เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
3. ควรจะทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมภาวะการมีงานทำของบัณฑิตเพื่อพัฒนาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย โดยการศึกษาในเขตพื้นที่อื่น ๆ และตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

องค์ความรู้ที่ได้รับ

ข้อค้นพบจากการวิจัยลงพื้นที่สำรวจความคิดเห็นตามสภาพจริง จากการศึกษา พบว่ามหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเน้นในเรื่องของจุดเด่น ที่สามารถนำไปใช้เพื่อให้เกิดทักษะชีวิตที่น่าสนใจ ทั้งทางสื่อออนไลน์ เว็บไซต์ หรือเครือข่ายศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อให้เข้าถึงผู้ที่มีความสนใจในการเข้าศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการสร้างความเชื่อมั่นในสังคม ให้ครอบคลุมทั้งระบบ ได้แก่ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ ด้านทุนการศึกษา ด้านการวิจัย เป็นต้น และมหาวิทยาลัยควรมีแนวทางในการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ ความสนใจทางสังคม จุดเด่น และจุดด้อยของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อนำมาเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา นำไปสู่การพัฒนารูปแบบการเพิ่มจำนวนนักศึกษา และภาวะการมีงานทำของบัณฑิต ที่ยั่งยืน ต่อไป และมีขั้นตอนดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

เกียรติสุตา ศรีสุข. (2552). *ระเบียบวิธีวิจัย*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ครองช้าง.

จิระเดช อุสวัสดิ์. (2551, 12 มิถุนายน). แก่ปมอุดมศึกษาจังหวัดตั้งกระทรวงฯ. *ประชาชาติธุรกิจ*, (4009), หน้า 35.

ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). *ระบบสื่อการสอนและเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2551). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา*. กทม. : ประสานการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ประวิต เอราวรรณ์. (2551). *วิจัยการศึกษาเบื้องต้น*. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา, คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พัชรภรณ์ เสนาบุญ. (2561). กลยุทธ์การเพิ่มจำนวนนักศึกษาในระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล
คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*,
4(2), 92-102.

รัชฎาพร เกตานนท์. (2565). กระบวนทัศน์การพัฒนาในเชิงปรัชญาและการคิดของมนุษย์ เพื่อพัฒนาแนว
ทางการดำรงชีวิตในปัจจุบัน. *วารสารสาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ มหาวิทยาลัยศิลปากร*,
2(2), 36-50.

สมคิด บางโม. (2548). “การจัดการองค์การ” ใน *องค์การและการจัดการ* (พิมพ์ครั้งที่ 4 ปรับปรุงใหม่).
กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.

สมาน อัสวภูมิ. (2551). *การบริหารการศึกษาสมัยใหม่: แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ* (พิมพ์ครั้งที่ 4).
อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.

สุวรรณ จุลมั่ง. (2564). แนวทางการเพิ่มจำนวนผู้ศึกษาต่อสายอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ใน
พื้นที่สำนักงานศึกษาธิการภาค 17. *รายงานการวิจัย*. สำนักงานศึกษาธิการภาค 17 (พิษณุโลก).

สุรพงษ์ คงสัตย์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์. (2555). การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC). สืบค้นเมื่อ 29
สิงหาคม 2566 จาก <http://mcu.ac.th/site/articlecontent>.

สิทธิโชค พรรคพิทักษ์ และคณะ. (2561). การสำรวจภาวะการมีงานทำของบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม ปีการศึกษา 2560. *รายงานการวิจัย*. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2558). *แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ*. สืบค้นจาก <https://secondary.obec.go.th/new-web/wp-content/uploads/2017/12/E-CEN21book.pdf>

อิชฎาภรณ์ นิยมวงศ์. (2565). กระบวนทัศน์ใหม่ในการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา. *ดัชนีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต*, สาขาวิชาการจัดการการอุดมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.